HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מתני' יוצא הופן. [ב] בכור שיצא דרך הופן [ג] [ד] הבא מחבירו בכור (לזכרים ולא) לרחמים ולא ללידה שבכר יצא אחר קודם לו: **שניהם ירעו כו'.** דסבר בכור הן דמספקא לר' טרפון בכור לדבר אחד אי הוי בכור אי לא הוי בכור: **גמ' מכלל הצריך נפרט.** שהכלל צריך שיהא הפרט עמו: **מפרט הצריך ללל.** יש שהפרט צריך שיהא הכלל עמו: **כיצד קדש לי כו'.** הך ריבה ללו פירושא דכלל הצריך לפרט הוא ללא מלינעתא ופיפא: **לא בכור.** כלל אפי' נקבות ת"ל [ה] זכר אבל יולד בנקבין ובצאנך הזכר זהו כלל ופרט השני במדה רפשוטה של שלא עשרה מדות שהפרט בא למעט את הכלל ממשמעו והלעמידו על הפרט ואין בכלל אלא מה שבפרט שהרי זה דומה ללל ופרט השני אלל מדה רפשוטה מן הבהמה[ו] כלל מן הבקר ומן הצאן פרט אין בכלל אלא מה שבפרט: **אי.** בכור זכר יכול אפי' יצתה נקבה לפניו דרך רחם דהכי משמע בכור זכר בכור לזכרים שלא קדמו זכר אבל הוי בכור ואע"ג דלאימו בכור [ז] לילדה ולרחמים: **ת"ל פטר רחם.** [ח] ליטטריך לאי פרט לפרושי ללא מיקרי בכור עד דהוי בכור לרחמים משום ללא הוה ילעינן [ט] מאי משמעותא דכללא. ולא דמי לכלל ופרט דלהכי פרט למעוטי כללא ולא לפרושי משמעותא כגון ריבה דבריית' בכור יכול אפי' נקבה ת"ל זכר סיינו כלל ופרט גמור ללא ליטטריך לפרושי היכי דמי בכור דהא הנקבה בכור לכל מילי היא ללא למעוטי ללא תימא אף הנקבות קדושות בבכורה. ולכותבה בשחיטת חולין (לקמן פח:) וכסהו בעפר[י] קרי ליה כלל הצריך לפרט משום דתרי גווני בכור הוי כגון בכייית כלי עליו ועוד ים בכור בדבר המתפזר כגון עפר וכיוצא בו לכך נאמר עפר למעוטי בכור דבר שלם ולא דיינינן ליה בכלל ופרט גמור למעוטו נמי שחיקת אבנים והגיר והזרניך[ם]: **בכור.** דמשמע בכור לכל מילי בעינן והייגו פרט הצריך לכלל דזכר ופטר רחם שהוא פרט לריכין לבכור שאילו לא נאמר בכור הייתי אומר ע"פ שאינו בכור יקדש. ורוב פרטות שבתורה אינן לריכין לכללות שעמהן כגון (ויקרא ו) מן הבקר ומן הצאן לא היו לריכין שיכתב מן הבהמה [י] [יא] וכי יתן איש אל רעהו חמור [או שור] או שה (שמות כב) אינן לריכין לומר בהמה אלא שבא להיות מוסיף על הפרט. כלל הצריך לפרט שאין אתה יכול להבין [יב] מהו אומר עד שיהא הפרט לפרשו כגון בכור זכר יכול אפי' יצתה נקבה לפניו ת"ל פטר רחם מלמד שהוא נקיב קאמר אי לזכרים אע"ג דלא לרחמים כגון זכר לא יהא בכור דמשמע בכור לכל מילי אלמא לא בעינן בכור לגמרי יכול אפי' יצתה נקבה לפניו דבכור שהוא כלל לא יהא בכור דמשמע בכור לכל מילי אלמא לא בעינן בכור לגמרי דכיון דאי אפשר לומר בכור לזכרים ולא לרחמים ולא ללידה ולא לבכור ולא לנחלה אלא בכור לכולהו ואי אפשר לומר בכור לרחמים ולא ללידה ולא לבכור ולא לנחלה אלא בכור לכולהו אלא ודאי בכור לכולהו הוא ולא בעינן בכור לגמרי אלא בכור לדבר אחד ואי אפשר לומר בכור לזכרים ולא לרחמים ולא ללידה ולא לבכור ולא לנחלה